

תאריך עדכון: 31/05/2012

שם המרצה: פרופ' שלמה קרביץ

שם הקורס: תהליכים אמפטיים ומטה-קוגניטיביים בנרטיב ובסיפור: האם

ואיך אפשר להרגיש ולהכין את המצוקה והרווחה של האחר

מספר הקורס: 60-668-01

סוג הקורס: סמינריון

שנת לימודים: תשע"ג סמסטר: ב היקף שעות: שעתיים

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס : מטרת הקורס הוא לעמוד על המידה שהשימוש במונחים, אמפתיה ומטה-קוגניציה, מבהירים את המהות ואת התהליך של תופעת ההבנה בין אישית. באופן ספציפי נדון בקורס בחומר תיאורטי ואמפירי ביחס לאמפתיה ולמטה-קוגניציה ובאופן שהנרטיב והסיפור יכולים להבהיר את התופעות הקשורות למונחים הנ"ל, במיוחד לתובנה הבין אישית המספקת ע"י הנרטיב והסיפור. כדי להשיג את המטרות הנ"ל, כל המשתתפים יקראו וינתחו ספרות מקצועית ומדעית על הזיקה של מספר מחלות לתהליכים הנ"ל. על הבסיס של קריאה זו, הם יבחרו נושאים למחקר, יכינו ויגישו הצעת מחקר, יאספו תצפיות בהתאם להצעה, ינתחו אותן, יפרשו את תוצאות הניתוח, ויכתבו דו"ח מדעי מקיף. יחד עם הדו"ח הנ"ל, כל משתתף יכול להגיש יומן מחקר של לא יותר מחמש עמודים אשר יתאר את תהליך המחקר מההיבט האישי והחוויתי. כל משתתף יכול לבצע את המחקר לבד או יחד עם משתתף נוסף.

ב. תוכן הקורס: משתתפי הסמינריון ישתתפו בדיונים בשאלות תיאורטיות, אמפיריות, ויישומיות הקשורות לאמפתיה ומטה-קוגניציה. משתתפי הסמינריון יתכוננו לדיונים אלה באמצעות קריאה ספרות הקשורה לשאלות אלה. חומר הקריאה יכלול נרטיבי וסיפורים. משתתפי הסמינריון גם יצפו בסרטים המיועדים לעורר אמפתיה. לאחר הצפייה, המשתתפים ידונו במידת האפקטיות של הסרט ובתהליכים אשר מופעלים על ידו.

מהלך השיעורים: במשך הסמסטר, הפרקטיקום ייפגש פעם אחת ביום, בשעה, ובמקום המיועדים לכך. פגישות אלה תשתמשנה לדיונים המפורטים למעלה ולבחירת נושא לעבודת סמינריון. לקראת סוף הקורס, כל משתתף בקורס יגיש עבודה (10 עד 15 עמודים) אשר ידון באחד נושאי הקורס באמצעות חומר תיאורטי, אמפירי, ספרותי, ונרטיבי. דוגמאות לנושאי הקורס הן כדלהלן:

1. הגלגול של פ. קפקא כדוגמא של חוסר אמפתיה

2. הגדרות ותיאוריות של אמפתיה ומטה-קוגניציה

3. הבסיס הנורו-פסיכולוגי והחברתי של אמפתיה ומטה-קוגניציה

4. נכונות הפוגעות באמפתיה ובמטה-קוגניציה

(א) פגיעות מוחיות (אלצהיימר, טראומטיות, CVA)

ב) אוטיזם

ג) סכיזופרניה

5. פסיכותרפיה, אמפתיה, ומטה-קוגניציה: הקשר בין חשיבה ביקורתית לבין אמפתיה

6. ספרות, אמפתיה, ומטה-קוגניציה

תכנית הוראה מפורטת לפגישות של סמסטר ב:

מס' השיעור	נושא השיעור המספר הלטיני מתייחס לנושא בביבליוגרפיה	קריאה נדרשת המספרים מתייחסים מקורות בביבליוגרפיה	הערות
1,2	I	מקורות: 1, 2, 3, 4	
3,4	II	מקורות: 5, 6, 7	
6,5	III.	מקורות: 8,9	
8,7	IV	מקורות: 10,11,12	
10,9	V	מקורות: 13,14	
12,11	VI	מקורות: 15	

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם:תלמידי שנה ג לפסיכולוגיה

חובות / דרישות / מטלות:

- 1) נוכחות והשתתפות בפגישות הסמינריון.
- 2) קריאת הספרות כהכנה לאותן פגישות.
- 3) בחירת נושא לעבודת הסמינריון תוך היוועצות עם מנחה הסמינריון.
- 4) כתיבת והגשת עבודת הסמינריון (10 עד 15 עמודים).

מרכיבי הציון הסופי : הציון בסמינריון יהיה מספרי ויהיה מורכב מהשתתפות בדיונים מעבודת הסמינריון.

ד. ביבליוגרפיה:

1. מבוא: שינוי פרדיגמה-מבחוץ לבפנים או לפחות לחצי דרך לבפנים

באמצעות נרטיב, סיפור, ו-דו-שיח

1) Hofstadter, D. (2007) *I am a strange loop*. New York: Basic Books-

Prologue: An affable locking of horns (pp. 3-7).

2) Le Clezio, J. M. G. (2008). *Fever*. London: Penguin Classics. Introduction pp. vii-viii.

3) Buber, M. (1999). Martin Buber & Carl Rodgers. In Judith Buber Agassi (Ed.), *Martin Buber on psychology and psychotherapy* (pp.246-270). Syracuse, NY: Syracuse University Press.

4) Dekeyser, E., Elliot, R., & Leijssen, M. (2009). Empathy in psychotherapy: Dialogue and embodied understanding. In J. Decety & W. Ickes (Eds.) *The social neuroscience of empathy* (pp. 115-124). Cambridge, MA: The MIT Press.

.II אמפתיה, סימפתיה, ומצוקה אישית? -ההיסטוריה והגדרות של אמפתיה כמונח

פסיכולוגי ייחודי

5) Jahoda, G. (2005). Theodor Lipps and the shift from "sympathy" to "empathy," *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, 41(2), 151-163.

6) Wispe□ L. (1986). The distinction between sympathy and empathy: To call forth a concept a word is needed. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50, 314-321.

7) Batson, D. C. (2009) These things called empathy Eight related but distinct phenomena. In J. Decety & W. Ickes (Eds.) *The social neuroscience of empathy* (pp.3-15). Cambridge, MA: The MIT Press.

.III. שתי גישות להתפתחות של אמפתיה

8) Perner, J (1991). *Understanding the representational mind*. Cambridge, MA: The MIT Press. Chapter 6 –Early Understanding and Seeing

9) Hoffman, M.L. (2000). *Empathy and moral development: Implications for caring and moral development*. New York: Cambridge University Press Chapter 3- The Development of Empathic Distress.

.IV ספרות ואמפתיה: הגלגל של קפקא-ניכור כמחלה של העדר אמפתיה

10) Keen, S. (2007). *Empathy and the novel*. New York: Oxford University Press. Chapter 3.

(11) קאפקא, פ. (1977). סיפורים ופרקי התבוננות. ירושלים, ישראל: הוצאת שוקן.

(12) להפגש עם שרה נידהם: סרט .

. V. גישה של Social Neuroscience לקשר בין אמפתיה לבין מטה-קוגניציה:

13) Decety, J. & Lamm, L. (2009). Empathy vs personal distress: Recent evidence from social neuroscience. In J. Decety & W. Ickes (Eds.) *The social neuroscience of empathy* (pp.199 -213). Cambridge, MA: The MIT Press.

14) Shamai-Tsoory, S.G. (2009) Empathic processing: Its cognitive and affective dimensions and neuroanatomical basis. In J. Decety & W. Ickes (Eds.) *The social neuroscience of empathy* (pp.215 -232). Cambridge, MA: The MIT Press

VI . סכיזופרניה, מטה-קוגניציה, ואמפתיה

15) Frith, C. D. (1992). *The cognitive neuropsychology schizophrenia*. Hove, UK: Lawrence Erlbaum-Chapter 7